

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 05.07.2021
Vår ref.: 201904243-106
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anine Mølmen Andresen

Nettilknytning av Lista datasenter - Oversendelse av klager

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt to klager på konsesjonsvedtaket og ekspropriasjonstillatelsen for nettilknytning av Lista datasenter. NVE kan ikke se at det er kommet frem vesentlige forhold i klagen som gjør at vi vil omgjøre eller oppheve vedtakene. Saken sendes herved til Olje- og energidepartementet for endelig behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Bakgrunn

NVE ga 30.06.2020 Lista Renewable Energy Park (Lista REP) konsesjon for å bygge og drive to ca. 10 km lange 132 kV jordkabler i felles grøft mellom Alcoa på Lista og en ny transformatorstasjon på Lista flyplass. Begrunnelsen for tiltaket var behovet for å forsyne et nytt, planlagt datasenter.

NVEs vedtak ble påklaget, og oversendt Olje- og energidepartementet (OED) den 04.02.2021. OED stadfestet NVEs vedtak 10.03.2021. I ettertid har NVE mottatt nye klager på vedtaket av 30.06.2020.

I dette brevet har NVE sammenfattet og kommentert klagen som er blitt fremsatt, og gjort en vurdering av klagerett. For øvrig vises det til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 30.06.2021, NVE-ref. 201904243-42 for beskrivelse av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

Klager

NVE har mottatt to klager på vedtaket fra klagere som anes å ha rettslig klageinteresse.

Følgende klagere som har påklaget NVEs vedtak, vurderes å ha rettslig klageinteresse i saken:

- Roy Tønnessen
- Oddbjørn Kvia

Begge klager på både konsesjonsvedtaket og ekspropriasjonstillatelsen.

Det er innkommet ytterligere en klage etter klagefristen, som ikke er tatt til behandling. Denne klageren er orientert om dette ved vedtak av i dag.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvieien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammenfatning av klagene

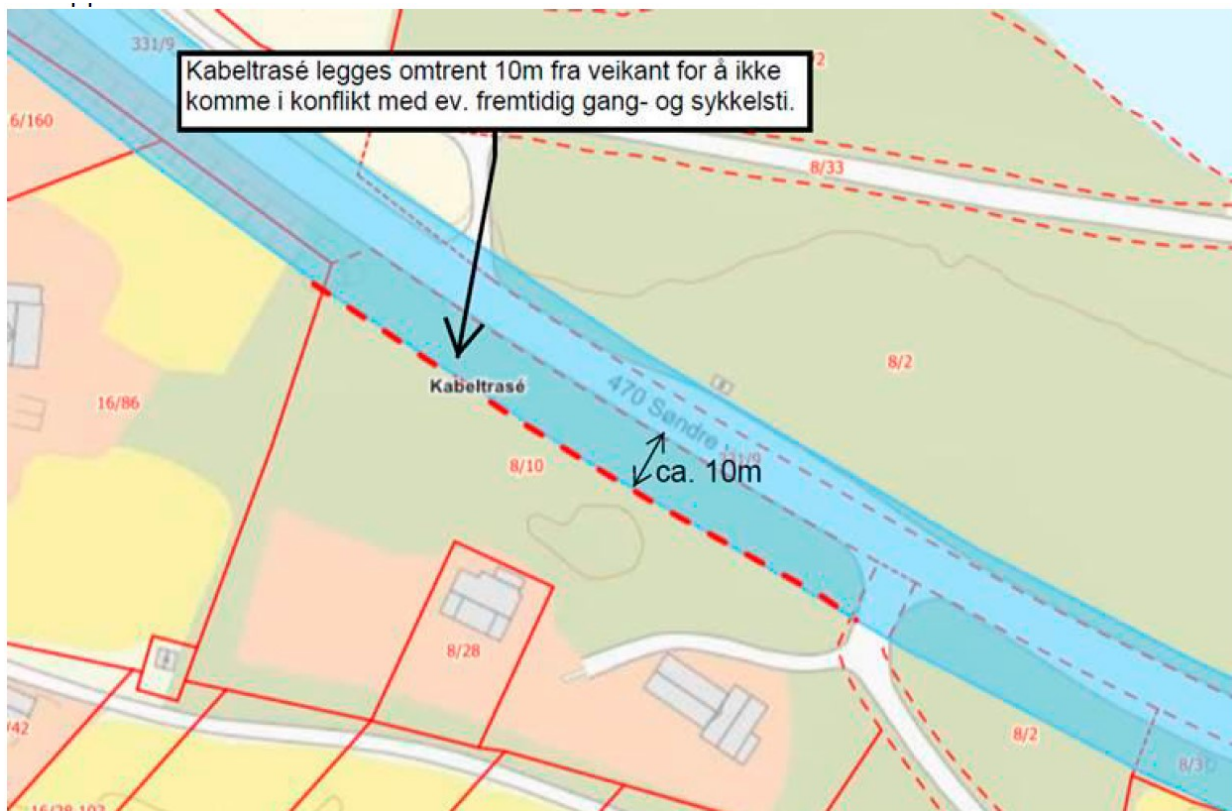
NVE vil i dette kapittelet sammenfatte klagene som er tatt til behandling. Klagene er i henhold til forvaltningsloven § 33 sendt Lista REP til uttalelse. Lista Rep kommenterte klagene i e-poster av 23.04.2021 og 03.05.2021. Lista REP sine kommentarer er sammenfattet under klagene.

Klage fra Roy Tønnessen

Tønnessen har i e-post av 13.03.2021 klaget på NVEs vedtak. Tønnessen er eier av gbnr. 8/10 og 8/28 i Farsund kommune, og opplyser at han er bosatt i USA og ikke har mottatt sakspapirer. Han klager på trasévalget. Hans forslag er at ledningene i stedet legges på nordsiden av veien fra Ø. Hauge og til Hananger, eller lenger. Han mener at dette vil være bedre for bebyggelsen, fordi de da ikke vil bli berørt over en lang strekning.

Han skriver også at det er en gravhaug på hans eiendom. Han mener at dersom ledningen skal legges ti meter fra veikanten, så er det ikke mulig å unngå gravhaugen.

Lista REP kommenterer at den omsøkte traseen går over Tønnessens eiendom på en strekning på om lag 105 meter. De skriver at manglende informasjon skyldes at det var registrert feil postadresse til Tønnessen på grunneierlisten i konsesjonsprosessen.

De skriver at hans eiendom ikke er en del av områdereguleringen for turistområdet, men er i kommuneplanen avsatt til fremtidig fritids- og turistformål. Lista REP mener at kabeltraseen ikke fører til betydelige ulemper for eiendommen, og viser til det generelle byggeforbudsbeltet mot fylkesveier. Når det gjelder kulturminnet, vil de i samråd med fylkeskonservator se på detaljene rundt traseen.

Om forslaget til alternativ trasé på nordsiden av fylkesveien sier Lista REP at dette ikke er omsøkt, vil berøre nye grunneiere og føre til unødvendige kryssinger av fylkesveien.

Klage fra Oddbjørn Kvia

Kvia har i brev av 20.04.2021 klaget på NVEs vedtak. Han viser til at han og andre ikke har blitt orientert om vedtaket. Han mener at dette er en saksbehandlingsfeil, og han krever derfor at saken blir belyst på nytt for alle berørte og sendt på en ny høring. Han mener tiltaket ikke er godt nok konsekvensutredet, og at det vil gi store konsekvenser for jordbruket. Han viser til at kabelen bare er planlagt én meter dypt, noe som kan skape problemer fordi det er sandflukt på Lista. Videre mener han at kabelen avgir varme, inntil 90 grader, noe som vil tørke ut jorden langs hele traseen og rasere 60 dekar landbruksjord. Dette mener han er i strid med jordlovas målsetting om å ikke bygge ned dyrket mark. Videre skriver han at kabelen er en vekselstrømkabel, og at dette vil medføre et forbud mot bruk av elektrisk gjerde langs kabeltraseen. Han påpeker videre at det ikke har vært opplyst om at det trengs skjøtebokser/groper der det er kabelskjøter. Dette kan være til hinder for landbruksdriften.

Kvia sier også at det ifølge ordføreren i Farsund kommune blir nødvendig å bygge en vei over dyrket mark, som følge av traseen. Han skriver også at det vil bli konflikt med vanningsanlegget på Hananger/Kviljo, og at grunneiere vil miste råderetten til eget anlegg fordi kabeleier vil måtte godkjenne alt arbeid og vedlikehold. Videre skriver han at det har kommet frem at det kan bli restriksjoner på stabling av rundballer.

Han mener at det er problematisk at det blir en nedbygging av dyrket mark inne på flyplassområdet, som kan ha store konsekvenser for landbruksdriften i området. Videre skriver han at dersom det viser seg at kabelen ikke skal forsyne et datasenter, men annen virksomhet, så bør saken sendes på ny høring.

Lista REP skriver at enkelte av innspillene er knyttet til reguleringsplanen for flyplassområdet, og ikke kabeltraseen i seg selv. De har derfor kun kommentert forholdene som er knyttet til kabeltraseen.

De viser til at Farsund kommune har godkjent søknad om oppføring av datalagringshall, som var et vilkår i konsesjonen. De mener imidlertid at konsesjonen ikke begrenser seg kun til datasenter, men til alt planlagt forbruk i området. De viser til tilknytningsplikten i energiloven, og at alt planlagt forbruk har rett på tilknytning til nettet.

De skriver at det stemmer at Kvia ikke har blitt direkte tilskrevet. Dette skyldes at han overtok eiendommen etter at Lista REP utarbeidet grunneierlister, og han har derfor ikke blitt med på postlistene i forbindelse med utsending av brev. De gjør likevel oppmerksom på at Kvia har underskrevet en felles uttalelse fra mange grunneiere i området, og at han er sønnen til en annen grunneier som har blitt direkte orientert.

Videre kommenterer Lista REP at å legge kablene med en meter overdekning er i henhold til bransjestandard. De planlegger også å bygge betongkanal (OPI) på hele traseen, som vil fungere som en beskyttelse rundt kablene. Unntaket er i skjøtepunktene, hvor det er nødvendig med tilgang til traseen, og her vil kabelen ligge i grøft. OPI-kanal mener Lista REP at vil redusere/eliminere faren for person- eller anleggsskader selv med ekstrem terrengforandring. De mener det er godt forenlig med jordbruket på eiendommen.

Når det gjelder varme fra kabelen så skriver Lista RPE at kabelanlegget må dimensjoneres for full last på en kurs, men beregningene med varme opp mot 90 grader er kun dersom det er full last på en kabel og den andre kabelen er ute av drift. De er heller ikke kjent med at uttørking av matjord over jordkabler er et bransjeproblem, og den planlagte løsningen er etter bransjestandard. De mener fare for uttørking av jorden er en teoretisk problemstilling. Grunneier skal uansett ikke lide noe økonomisk tap på jordbruket på grunn av drift og vedlikehold av kabelanlegget, og alle tap som blir påført som følge av anlegget vil erstattes av ledningseier.

Det er videre riktig at det vil være begrensninger knyttet til opplagring av masser og rundballer direkte over kabelen, fordi det kan påvirke kabelens termiske forhold, men at det i dialog med grunneierne er foreslått å legge traseen utenom områder som vanligvis benyttes til rundballestabling.

Videre skriver Lista REP at anlegget ikke vil gi begrensninger på bruk av strømgjerder. De skriver også at det stemmer at det vil bli behov for skjøtekummer/skap. Det er lagt til grunn at dette utføres som kum i bakken, og at kummene plasseres i veier eller skifter slik at dette ikke kommer i konflikt med landbruket.

Når det gjelder vanningsanlegget, så vil kabelen på flere steder krysse dette. Det vil være nødvendig at grunneiere får godkjent tiltak i umiddelbar nærheten til kabelanlegget fra ledningseier slik at eventuelle sikkerhetstiltak mot kabelen kan iverksettes ved behov.

NVEs vurdering av om klagen skal tas til behandling

Begge klagerne er grunneiere som blir direkte berørt av kabelanlegget, og har derfor klagerett på vedtaket. Spørsmålet er imidlertid om klagen skal tas til behandling ettersom de er fremmet lenge etter vedtakene ble fattet.

Det følger av forvaltningsloven (fvl.) § 29 at fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket har kommet frem. I denne saken ble klagefristen definert til 17. august 2020, som er lenger enn tre uker etter vedtaket ble fattet, fordi det var sommerferie. For de som ikke har mottatt underretning om vedtaket, løper fristen fra det tidspunkt han har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket. Det fremgår også av fvl. § 29 at ved vedtak som går ut på å tilstå noen en rettighet, så løper klagefristen for andre likevel senest ut tre måneder fra det tidspunktet vedtaket ble truffet. Konesjonen og ekspropriasjonstillatelsen tilstår Lista Renewable Energy Park rettigheter, og klagefristen etter fvl. § 29 er dermed utløpt.

Det følger imidlertid av fvl. § 31 at klagen likevel kan tas til behandling på visse vilkår:

«§ 31.(oversitting av klagefristen).

Selv om klageren har oversittet klagefristen, kan klagen tas under behandling såfremt

- a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå, eller*
- b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd.*

Ved vurderingen av om klagen bør tas opp til behandling, skal det også legges vekt på om endring av vedtaket kan medføre skade eller ulempe for andre.

Klagen kan ikke tas under behandling som klagesak dersom det er gått mer enn ett år siden vedtaket ble truffet.»

På tidspunktet da klagen ble fremsatt hadde den opprinnelige klagefristen utløpt, men det hadde ikke gått ett år siden vedtaket ble truffet. Spørsmålet om klagen kan tas til behandling innebærer derfor at det er opp til forvaltningsorganets skjønn om saken skal tas til behandling eller ikke. Parten har ikke uten videre krav på at klagen tas til behandling.

Vurdering av om klagen fra Roy Tønnesen skal tas til behandling

Tønnesen er eier av gbnr. 8/10 og 8/28 i Farsund kommune. Bakgrunnen for at klagen har innkommet så sent er at klageren ikke har blitt orientert om vedtakene. Klageren har bosted i USA og er registrert som utvandret i folkeregisteret. Konesjonær sendte orientering om vedtaket til feil adresse. Først da

konsesjonær skulle i gang med minnelige forhandlinger ble feilen oppdaget, og klageren ble kontaktet. Klagen kom derfor inn kort tid etter at klageren faktisk ble orientert om vedtakene.

NVE mener at klagen kan tas til behandling fordi klageren ikke kan lastes for å ha oversittet fristen, jf. første ledd bokstav a. NVE mener også at det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd, jf. bokstav b.

En endring av vedtaket vil kunne få betydelige konsekvenser for konsesjonær. På den andre siden er en ekspropriasjonstillatelse et svært inngripende vedtak overfor grunneieren. Det samme gjelder et konsesjonsvedtak som forutsetter at det eksproprieres. Det synes rimelig at grunneieren skal få sin klage prøvd når han ikke på et tidligere tidspunkt har hatt anledning til å vurdere vedtakets betydning for han og hans eiendom, eller til å uttale seg forut for vedtaket.

Vurdering av om klagen fra Oddbjørn Kvia skal tas til behandling

Oddbjørn Kvia er eier av gbnr. 23/4 i Farsund kommune. Kvia hevder at han ikke har mottatt underretning om vedtaket. Lista REP opplyser at Kvia ikke stod oppført på deres postliste, noe som skyldes at han overtok eiendommen etter at Lista REP uthentet hjemmelshaverliste. Lista REP sier at det derfor er sannsynlig at han ikke har mottatt underretning om høringer og vedtak. Lista REP påpeker imidlertid at Kvia har signert på en felles høringsuttalelse fra grunneierne på Kviljo, forut for vedtakstidspunktet. Til dette har Kvia uttalt følgende at «*En annen grunneier hadde en runde og fortalte om en kabel og ba meg signere på skrivet hvis jeg var enig. Dette er eneste jeg har fått av info. (...) Videre har ikke jeg brukt noe kapasitet på å forfølge dette, da jeg forventet at hvis det er noe som angår meg eller min eiendom så får jeg vel brev rekommandert i posten.*»

Kvia påpeker videre at han ikke har hatt noen mulighet til å komme med innspill.

Klagefristen etter fvl. § 29 er utløpt, og spørsmålet er om klagen likevel kan tas til behandling etter fvl. § 31. Ut ifra de opplysningene NVE sitter på er det vanskelig å etterprøve påstanden om at han ikke kan lastes for å ha oversittet klagefristen. På den ene siden har han signert en felles høringsuttalelse i anledning høringen av konsesjonssøknaden, og dette kan kanskje sies å ha gitt han et insentiv til å aktivt holde seg orientert om sakens utvikling. På den andre siden er det naturlig at klager forventet at han ville bli skriftlig orientert om et vedtak som blant annet gikk ut på erverv av hans eiendom, og det er mulig at han ikke oppfattet at høringssaken var av direkte betydning for hans eiendom.

I mangel av klare holdepunkter for kunne si at klageren kan lastes for sen klage, mener NVE at det er hensiktsmessig at klagen tas til behandling, jf. fvl. § 31 bokstav a. Det kan også sies at det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd, jf. fvl. § 31 bokstav b). Det dreier seg om et vedtak som er inngripende overfor klager, og som han muligens ikke har hatt anledning til å vurdere konsekvensen av, eller uttale seg om.

NVEs vurdering av innkomne klager

NVEs myndighet i klagesaken følger av forvaltningslovens § 33. NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse. Etter forvaltningsloven § 33 andre ledd skal NVE avvise en klage dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger.

NVE mottok totalt tre klager på vedtakene i etterkant av klagefristen som følger av fvl. § 29. To av klagen kan etter NVEs syn likevel tas til behandling etter fvl. § 31, og disse klagen tilfredsstiller ellers vilkårene for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har følgelig forberedt disse klagen i tråd

med forvaltningsloven § 33. En av klagerne var det etter NVEs vurdering ikke grunnlag for å ta til behandling etter fvl. § 31, og denne klageren er tilskrevet i eget brev av i dag.

Klagegrunnene

NVE kommenterer forhold som klagerne anfører, og som ikke tidligere er vurdert, og forhold som vi mener bør utdypes nærmere. Når det gjelder forhold knyttet til etablering av datasenteret og regulering av næringsområdet, så er dette tillatelser som gis av Farsund kommune og som ikke er en del av konsesjonsprosessen i NVE. NVE har heller ikke gitt tillatelse til å etablere veier, med unntak av en 20 meter lang adkomstvei til transformatorstasjonen ved Lista flyplass. Dersom det er gitt tillatelse til å bygge andre permanente veier, er dette også forhold som er regulert av Farsund kommune.

Kabeltraseen langs fylkesvei

Roy Tønnesen viser til at kabelen ikke skal ligge i veiskulder som opprinnelig kommunisert, men at den må ligge 10 meter fra veien. NVE mener at det er en viss fleksibilitet i konsesjonen, og har forståelse for at kabelen ikke skal komme i konflikt med annen infrastruktur. Noen meters justering er mulig å gjøre innenfor konsesjonen, men større endringer krever i så fall en endringssøknad. Det var likevel i konsesjonsprosessen beskrevet muligheter for å legge kabelen i gang- og sykkelveien. Dersom begge deler skal bygges tilnærmet samtidig mener NVE at Lista REP bør tilstrebe en samordning av tiltakene. Vi mener likevel at noen meter justering av kabeltraseen er innenfor rammene av konsesjonen, og ikke gir grunnlag for å endre vårt vedtak. Vi mener heller ikke det er grunnlag for å kreve at kabeltraseen bør gå på nordsiden av fylkesveien. Det krever kryssing av veien, i tillegg til at det vil berøre nye grunneiere. Vi ser derfor ikke at det vil gi en vesentlig forbedring, eller gir grunnlag for å endre vårt vedtak om å gi konsesjon til traseen på sørsiden av veien.

Når det gjelder kulturminner, så må Lista REP få gjennomført kulturminneundersøkelser etter kulturminneloven § 9 før de kan starte byggingen. Dersom traseen viser seg å være i konflikt med kulturminner eller sikringssonen forutsetter vi at Lista REP gjør trasétilpasninger som sikrer at inngrep i kulturminner unngås. Alternativt må de søke til Agder fylkeskommune om dispensasjon etter kulturminneloven § 8.

Forhold knyttet til kabelen over jordbruksområder

Kvia er skeptisk til at kablene kun skal ligge én meter dypt, og mener dette vil skape problemer på Lista fordi det er sandholdig jord og tidvis stor sandflukt i området. NVE bemerker at én meter er normal kabeldybde over jordbruksområder for kabler på dette spenningsnivået, og det er helt vanlig at det foregår jordbruksdrift over kabeltraseer. Flere steder ønsker også jordbrukere at ledninger skal bygges som kabler, fordi luftledninger fører til permanent beslaglegging av areal. NVE har ikke tidligere hørt om problemer med at jordkabler blir eksponert som følge av masseforflytning, men gitt at jorden er mer sandholdig på Lista så er det ikke utenkelig at det er noe mer masseflukt der enn andre steder. Vi konstaterer likevel at det også er i anleggseiers interesse at kabelen er beskyttet og ikke utsatt for skader fra jordbruket. Videre skriver Lista REP at de ønsker å bygge støpt OPI-kanal i betong som kabelen skal ligge inne i på hele strekningen over matjord, og dette vil beskytte anlegget.

Kvia mener videre at kabelen vil ødelegge matjord, og at det ikke er mulig å drive med jordbruk over traseen. Han begrunner dette blant annet med at jorda vil tørke ut. NVE er ikke kjent med erfaringer som tyder på at en jordkabeltrasé i bakken fører til permanent omdisponering av matjord fordi arealet over traseen ikke lenger kan benyttes. Selv om de konsesjonsgitte kablene teoretisk kan avgi høy varme, er dette kun i helt spesielle tilfeller hvor det er høy belastning samtidig som ett av kabelsettene er ute av drift.

På spørsmål fra en grunneier tidligere i år gjorde Lista REP beregninger av varmeutvikling fra kablene for et teoretisk scenario hvor kablene belastes maksimalt i uendelig tid, noe som er helt utenkelig at opptrer i virkeligheten. Deres beregninger viser at selv i dette scenariet så vil ikke temperaturen på overflaten endres (NVE-ref. 201904243-108).

I vårt vedtak omtalte NVE konsekvenser for jordbruk, hvor vår konklusjon var at tiltaket primært har negative virkninger for jordbruk i anleggsfasen, men at det vil være mulig å drive jordbruk over kabeltraseen etter byggingen er ferdig. Dette ble også konkludert av Lista REP i deres kommentarer til høringsuttalelsene (NVE-ref. 201904243-3), hvor de skriver at kabelanlegget er lagt på én meters dybde for å ta hensyn til pløying og dyrking av jorda, og at kabelanlegget ikke vil ha innvirkning på eiendommen i driftsfasen. NVE forutsetter at kabelen blir lagt så dypt at den til enhver tid vil være tildekket.

Vi konstaterer at de planlagte jordkablene ikke vil skape problemer for bruk av strømgjerder. Videre er det sånn at det er behov for kabelskjøter og tilgang til skjøtepunktene i driftsfasen, og dette var ikke opplyst om av Lista REP i søknaden, selv om det er vanlig for lengre kabelanlegg. Normalt er dette utført som en kum i bakken, og NVEs vurdering er at dersom dette legges i eiendomsgrenser eller nær veier så er ikke dette en vesentlig endring av tiltaket. Dersom det er behov for større installasjoner over bakken, så kan dette være en konsesjonspliktig permanent installasjon. Når det gjelder forhold knyttet til vanningsanlegg eller begrensninger på rundballestabling, så er dette privatrettslige forhold som må avklares mellom Lista REP og den enkelte grunneier. Det er et krav i ekspropriasjonstillatelsen at Lista REP skal tilstrebe å komme til en avtale i minnelighet. NVE vurderer at disse forholdene ikke gir grunnlag for å endre vårt vedtak.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 30.06.2020. Klagen oversendes derfor Olje- og energidepartementet til endelig avgjørelse i henhold til forvaltningsloven § 33.

Sakens dokumenter gjøres tilgjengelig for Olje- og energidepartementet i elektronisk versjon, via innsynsløsningen SeDok, jf. e-post av i dag til postmottak@oed.dep.no.

Med hilsen

Inga Katrine Johansen Nordberg
direktør

Lisa Vedeld Hammer
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

LISTA RENEWABLE ENERGY PARK AS

Oddbjørn Kvia

Roy Tønnessen